

BUZÁS GÁBOR

A forradalom főkapitánya és a rendőrség¹

Történelmi, rendészettörténeti szempontból nagyon rövid, mindössze tizenegy éves időszakot vizsgáltam egy rendőrtiszti karrier, Kopácsi Sándor – Magyarország történelme szempontjából jelentős esemény egyik meghatározó személyiségének – életútja tükrében. Fontosnak tartottam azonban a forradalom főkapitánya rendőri pályafutásával párhuzamosan a magyar rendészettörténet jelentős, – a II. világháború és az 1956-os forradalom közötti – viharos eseményeit, eredményeit is elemezni

Egy olyan rendőrtiszt szakmai életútját szeretném bemutatni rendőrtisztként, aki a karrierje végén egy rövid ideig – a sors szeszélye okán – a történelem formálója lehetett.

Pályája a forradalom napjaiig

Kopácsi Sándor 1922. március 5-én született Miskolcon. Édesapja, Kopácsi József vasesztergályosként dolgozott a diósgyőri vasgyárban, édesanyja Simon Ilona volt.

Szülvárosában négy reálgimnáziumi osztályt, majd vas – és fémipari szakiskolát végzett. 1940-től a DIMÁVAG² vasesztergályosa, majd műszaki rajzolója. 1930-tól – a családi hagyományokat követve – részt vett a szociáldemokrata ifjúsági mozgalomban. Saját szavai szerint „*játékos természetességgel nőttem bele a munkásmozgalomba*”³ 1937-ben, 15 évesen esett át a „tűzkeresztségen”, amikor a Nyilaskeresztes Párt elleni röplap

---

¹ A 70 éves a Rendőrtiszti Akadémia című tudományos konferencián, 2018. március 8-án, elhangzott előadás bővített változata

² Diósgyőri Magyar Állami Vas-, Acél és Gépgyár

³ Kopácsi Sándor: Életfogytiglan (Biblotéka 1989.) 17. o.

terjesztése miatt kialakult verekedésben meglőtték. Ekkor hallotta a többször is idézett mondatot az ügyet vizsgáló egyik nyomozótól: „Vigyázz kölyök! Túl korán kezded, túl magasan fogod végezni!”⁴

1944-ben – a német megszállással szembeni ellenállás Miskolc és Diósgyőr területén megalakult szervezett formája, a MOKÁN Komité⁵ megalakulásakor tagja lett a szervezetnek. 1945-ben felvették a Magyar Kommunista Pártba. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága oldalán található életrajz⁶ tényként közli, hogy ebben az évben belépett a szerveződő új rendőrség kötelékébe. Visszaemlékezése szerint: „A MOKAN egység legtöbb ellenállóját 1945 januárjában automatikusan besorolták az új, demokratikus rendőrség kötelékébe. Így lett belőlem rendőr ...”⁷

„Az Államrendőrség működésének megindulásával a MOKAN karhatalom szervezetileg vált feleslegessé. Létezése a város szempontjából csak ideiglenes volt a rendfenntartás érdekében. Megszűnése persze nem egyik pillanatról a másikra történt, de február végére teljesen átadták az összes feladatkört a hivatalos rendőröknek, ezáltal a MOKAN karhatalom megszűnt. Volt tagjai közül többen az új rendőrség szervezetébe nyertek felvételt.”⁸

Ennek az új rendőrségnek a szervezeti modelljét Budapest főkapitánysága adta. 1873-tól ennek a szervezetnek „ – amikor Buda, Pest, Margitsziget és Óbuda egyesítésével létrejött Budapest, Thaisz Elek lett a főváros első főkapitánya. Nevéhez fűződik a polgári rendőrség megszervezése”⁹

1945 rendészeti¹⁰ szempontból is a változások éve volt.

⁴ Kopácsi Sándor: im: 19.o.

⁵ Magyarországi Kommunista Antináci Komitéja

⁶ www.neb.hu (letöltés: 2018. január 24.)

⁷ Kopácsi Sándor: im: 26. o.

⁸ Majzik Dávid: A MOKAN-KOMITÉ SZEREPE A KOMMUNISTA HATALOMVÁLTÁS ELŐKÉSZÍTÉSÉBEN MISKOLCON /A Hermann Ottó Múzeum évkönyve 2015. 464.o./

⁹ Balla Zoltán: Monográfia a rendészetről, Rejtjel Kiadó 2016. 18.o.

¹⁰ A rendészet fogalmáról lásd Balla Zoltán meghatározását: „A rendészet - mint a közigazgatás része – makroszinten a politika által motivált, közfeladata a biztonság társadalmi garantálása, amit a legitim erőszak monopóliumának birtokában speciális végrehajtó-rendelkező szervező tevékenységet lát el, joghoz kötött hatósági jogalkalmazást végez, sajátos intézményrendszerrel és szervezettel” im. 57. o.

Elsőként kell megemlíteni az ideiglenes nemzeti kormány 1945. május 7-én kiadott 1945. évi 1690. M. E. számú rendeletét a Csendőrség feloszlásáról és az államrendőrség megszervezéséről.

Ezt követte – szintén május 7-i dátummal – az ideiglenes nemzeti kormány 1945. évi 1700. M. E. számú rendelete a Magyar Államrendőrség felállításáról. A Csendőrség teljes személyi állományát elbocsátották.

Kopácsi első négy szolgálati évét Miskolcon töltötte. Meghatározó csatlódások érték. *„Az ellenállásban a szociáldemokraták és a kommunisták kéz a kézben harcoltak. A felszabadulás után a rendőrség politikai osztályának vezetői (mind gondosan összeválogatott kommunisták) furcsa háborút kezdtek el. Még hallottuk a front ágyúdörejét, de ezek az elvtársak nem a fasiszták elleni harcot, hanem a szociáldemokraták üldözését tekintették fő feladatuknak.”*¹¹

Amikor ezt szóvá tette, vidékre helyezték, majd néhány hét múlva be-nyújtotta leszerelési kérelmét. Ekkor visszahelyezték Miskolcra.

1949 januárjában a Kommunista Párt Központi vezetőségéhez, annak Katonai - és Karhatalmi osztályára helyezték. Egy titkos minisztériumi megbeszélésen értesült „Rajk László és bandája” ügyéről. Közvetlen főnöke, Szilágyi József ezredes meglepetésére arról tájékoztatta, hogy az ügyből, miszerint Rajk az imperialisták ügynöke és Rákosi elvtárs meggyilkolására szerveztek összeesküvést, semmi nem igaz. Az igazi elhivatott kommunistákra jellemző módon, miszerint az istenített vezető nem lehet bűnös, meggyőződésük, hogy Rákosi elvtársat félrevezették. Szilágyi ezredes feltárta előtte a szovjet típusú koncepciók perének menetét is.

Rajk László után Kádár János lett a belügyminiszter, aki megerősítette Kopácsit beosztásában, biztosítva arról, hogy szükség van rá. Kádárt Zöld Sándor váltotta a Belügyminisztérium élén.

1949 közepén nevezték ki a Belügyminisztériumba – miközben *„a tanácsrendszer 1950-es bevezetésétől kezdődően 1957-ig létrejött a mai rendőrségi struktúra, a belügyminiszter által irányított országos rendőr-főkapitányság alá 19 megyei és a (fővárosi) budapesti rendőr-főkapitány-*

---

¹¹ Kopácsi Sándor: im: 26. o.

ságok és (előbb járási, majd 1948-tól) városi rendőrkapitányságok tartoznak”¹² – a rendőrhatósági őrizettel – az internálásokkal – foglalkozó alegység helyettes vezetőjének. Ez a szervezeti egység a Belügyminisztérium IV. Közrendészeti Főosztály IV/4. Ellenőrzési Ügyosztálya néven működött.¹³

Visszaemlékezése szerint: „Tudtam arról, hogy nálunk is vannak internáló táborok, ahová azokat rakják be, akiket soha nem ítélték el, de akiknek szabad mozgása kínos volt a hatóságok számára. Rendőrtiszti iskolát¹⁴ végeztem és ott megtanultuk a jog alapelemeit. Teljesen elleneztem ezt az intézményt. Miért nem lehet minden ügyet a bíróságok elé vinni? De mert a párt kérte tőlem ezt a szolgálatot, elvállaltam az internálási ügyek vezetését.”¹⁵ A kistarcsai internáló táborban tett ellenőrzése után – saját döntésével – számos internáltat (akik többsége 10-30 kilogramm gabona ellopásáért, vagy hasonló jelentéktelen ügyek miatt, töltött hónapokat a táborban ítélet nélkül) helyezett szabadlábba. Néhány nap múlva szabadságra, majd, hogy ilyen ostobaságot többé ne kövessen el, két éves pártfőiskolára küldték.

1951 júliusától a Belügyminisztérium Közrendészeti Főosztály Politikai Osztályát vezette. Az MDP Titkársága 1951. július 11-én tartott ülésén döntöttek az egy és kétéves pártfőiskolások elhelyezéséről. Eszerint „Kopácsi Sándor r. századost alezredesi rangban A Rendőrség Politikai Osztály vezetője”¹⁶ beosztásba nevezik ki.

¹² Balla Zoltán im. 19. o.

¹³ Botos János: A Belügyminisztérium története a második világháborút követő években (1945 – 1950) In.: Fejezetek a Belügyminisztérium történetéből (BM Kiadó 1996.) 24. o.

¹⁴ Kopácsi Sándor tiszti végzettségéről konkrét dokumentumot, okiratot nem találtam. A következő forrás alapján behatárolható a tiszti iskola elvégzésének ideje:

„1945. januárjában beállt az új miskolci rendőrség kötelékébe, ahol négy évet szolgált. 1947-ig a nyomozó a politikai rendészeti, illetve az államvédelmi osztályon rendőr alhadnagy rendfokozattal. 1949-ig a miskolci rendőrtanostálynál volt állományvezető.” (Trojai faló a Belügyminisztériumban Az ÁVH szervezete és vezérkara 1953 – 1956 szerk: Gyarmati György és Palasík Mária /L’Harmattan Kiadó Budapest 2013. www.scribd.com/document/325932122/Trojai-Falo-a-Belugyminiszteriumban 296. oldal) letöltés. 2018. június 28.

¹⁵ Kopácsi Sándor: im. 40. o.

¹⁶ Az MDP Titkárság 1951. július 11-i du 5 órai üléséről (3. pont) www.eleveltar.hu

Az 1951-es esztendőből, rendészettörténeti szempontból két fontos eseményt kötelező megemlíteni. Egyrészt a szovjet mintájú, acélkék színű egyenruha bevezetését. Másrészt a szintén szovjet mintára alapozott területfelelősi rendszert, ami új szolgálatszervezési formát jelentett a közrendvédelmi szolgálatban. Ez a rendszer jelentette a későbbiekben alkalmazott körzeti megbízotti (KMB) szolgálat alapját.¹⁷

Az egyik életrajza¹⁸ szerint 1952 júniusában nevezték ki a Budapesti Rendőrkapitányság élére. Az tény, hogy az MDP Titkárság 1952. április 9-én tartott üléséről készített jegyzőkönyv¹⁹ szerint a pártvezetés hosszan foglalkozott az április 4-i ünnepség biztosításának hibáival. Kopácsi kinevezéséről nem rendelkezik. Kopácsi Sándor emlékiratai szerint elődjét, Moravetz Lászlót az április 4-i ünnepség biztosításának súlyos hibái miatt még aznap leváltják.²⁰ A május 1-jei felvonulás rendőri biztosítását már Budapest rendőrkapitányaként Kopácsi szervezte meg – sikeresen.

A belügyminiszter, Házi Árpád később megosztotta Kopácsival kiválasztása körülményeit. „*Mondja csak, és a maga jelöltje magas növésű? 182 cm magas, Rákosi elvtárs. És ... hogy is mondjam csak – árja? Az északi országrészből származik, Rákosi elvtárs. Szakmája vasmunkás, apja is, nagyapja is az volt.*”²¹ Később Rákosi azt mondta, hogy csináljanak belőle ezredest.

A Minisztertanács Elnökségének 1953. március 27-én tartott ülésén ez megtörtént.²²

Azt gondolom, a rövid idézet nem igényel magyarázatot, de tökéletesen jellemzi a Rákosi időszak személyzeti, káderpolitikáját, valamint meglepő a kérdés Rákosi elvtárs részéről.

Tehát Kopácsi Sándor már 1952 áprilisában Budapest rendőrkapitánya volt.

---

¹⁷ Lásd bővebben: Buzás Gábor. A körzeti megbízotti szolgálat /Közrendvédelmi alapismeretek (Rejtjel Kiadó Budapest 2004.) 76. o./

¹⁸ www.neb.hu, Letöltés: 2018. január 24.

¹⁹ www.eleveltar.hu 15. jkv. 1-2. o.

²⁰ Kopácsi Sándor: im. 50. o.

²¹ Kopácsi Sándor: im. 49. o.

²² 0483/13/1953 Mt. számú határozat

Kinevezését követően megismerte a szovjet tanácsadóit is. Mindketten álnéven szerepeltek természetesen. Az egyik szovjet tiszt Petőfi Alex, a másik Magyar Mihály néven dolgozott a budapesti rendőrségen.²³

Az 1953-ban bekövetkezett politikai fordulat eredményeképpen az Államvédelmi Hatóságot a Belügyminisztérium szervezetébe olvasztották. A BM Kollégium 1953. augusztus 25-i határozata szerint Budapesten és a megyékben létre kellett hozni a BM egységes megyei főosztályait, az államvédelem, a rendőrség, a tűzrendészet, a légtalalom és a büntetés-végrehajtás szerveiből. Ennek következtében a megyei főkapitányságok és a budapesti rendőrség neve is megváltozott, így a fővárosban BM Budapesti Főosztály működött, de lényegében ez volt a Budapesti Rendőr-főkapitányság.

Fontos megemlíteni, hogy a Belügyminisztérium átszervezése körében – Gerő Ernő belügyminisztersége alatt – jött létre a BM Országos Rendőrkapitányság.²⁴ Első főkapitánya Pöcze Tibor volt.

Az 1953. 09. 16-i, 08.sz. Belügyminiszteri parancs²⁵ szerint Kopácsi Sándort, a Budapesti Rendőrkapitányság vezetőjét kinevezték a BM Budapesti Főosztály vezetőjének.

Drábik János jogász, újságíró szerint²⁶ Kopácsi Sándor 1956. október 23-án nem volt Budapest rendőrfőkapitánya. Ez a főosztályvezetői beosztásából következik. Szerinte Budapest főkapitánya Kiss István volt. Álláspontom szerint a kialakított szervezet alapján a főosztály volt a Budapesti Rendőr-főkapitányság, tehát nem vitatható el Kopácsi Sándortól a budapesti főkapitányi tisztség.

Kopácsi vezetése alatt a következő, rendőri szakmai szempontból fontos átalakítások történtek:

- 1953-ban állítottak föl a főkapitánysági törzs keretében az ügyeleti alosztályt,
- irányításával visszaállították a lovas rendőrséget,

---

²³ Kopácsi Sándor im. 51. és 52. oldal

²⁴ 10-2517/1963 BM Parancs (07.22)

²⁵ www.eleveltar.hu, Letöltés: 2018. február 11.

²⁶ Drábik János: A magyarok harmadik útja (www.mek.oszk.hu)

- megszervezték az első gépkocsizó-járőr (URH) szolgálatot,
- 1954-ben a Mosonyi utcai laktanyában megalakult a 350 fős rendőrségi karhatalmi zászlóalj.²⁷

Megjegyzem, hogy ekkor, 1954-ben vezették be a személyi igazolványt. Ennek kiadása a városi, illetve kerületi rendőrkapitányságok feladata volt, ami jelentősen növelte a rendőrség feladatainak számát.

1956. március 27-én a budapesti rendőrség pártaktíva gyűlést szervezett. Fontos megjegyezni, hogy ez Hruscsov híres 1956. február 24-i, a személyi kultusz borzalmairól szóló beszéde után történt. Ezen a gyűlésen Kopácsi bírálta Rákosit. Visszaemlékezése szerint: „*Most jött el az ideje, hogy felvessem a párt első titkára ... Rákosi elvtárs felelősségének kérdését.*”²⁸

Kopácsi Sándor életútja, karrierje tipikus kommunista pályafutás. Munkás származású, megbízható, elhivatott párttag, akiből nyilvánvalóan csak kiváló vezető lehet. A forradalmi napokig teljesítette is a párt elvárásait.

1956. október 23-a után – a forradalmi napokban

Írásomnak nem része a forradalmi események elemzése, csak annyiban térek ki azokra, amennyiben Kopácsi Sándor főkapitányi tevékenységének megértéséhez fontosak.

Október 23-án a belügyminiszter, Piros László rendelte magához. A már szerveződő tüntetés miatt kellett megjelennie. Ekkor találkozott az új szovjet miniszteri tanácsadóval. A párt vezetése a tüntetés betiltásáról döntött.²⁹ Nyilvánvaló, hogy a gyülekezések bejelentése, azok hatósági kezelése nem a ma ismert jogelvek szerint történt. Kopácsi Sándor – álláspontom szerint szakmai szempontból – azt a kérdést tette föl, hogy mi történik, ha a tüntetést a tiltás ellenére mégis megtartják. Ismertette, hogy a rendőrség semmiféle tömegoszlatáshoz használható felszereléssel, de még gumibottal sem rendelkezik, csak lőfegyverrel. Az új szovjet tanácsadó nem volt elégedett

---

²⁷ Sas Ferenc: A 125 éves fővárosi rendőrség története 2006. (www.limarnet.com/web)

²⁸ Kopácsi Sándor: im. 87. o.

²⁹ Lásd bővebben: Merkl Zoltán: A gyülekezési jog hatása a rendőri intézkedésekre, a változtatások indokai. /Belügyi szemle 2010. 5. szám 61-73. o./

a megbeszélésen elhangzottakkal: „*A fasiszták és imperialisták csapatai kimerészkednek Budapesten az utcára és önök között még van vezető, aki azon töpreng, szabad-e ellenük fegyvert használni!*”³⁰

A főkapitány reakciója, miszerint az új tanácsadó elvtárs nem kellően tájékozott, feldühítette az akkor még ismeretlen tanácsadót. Kopácsi Sándor forradalom utáni sorsában fontos szerepe volt annak, hogy az egyszerű tanácsadónak tartott szovjet elvtárs a KGB³¹ elnöke, Szerov tábornok volt. Kopácsi egy későbbi interjúban azt nyilatkozta, hogy másképp beszélt volna, ha tudja ki a tanácsadó.³²

A Politikai Bizottság délután engedélyezte a tüntetés megtartását. Érdekes felvetés, de lehet legenda, hogy volt-e szerepe a tüntetés megszervezésében annak, hogy Kopácsi Sándor, aki ekkor az ELTE esti tagozatos joghallgatója volt, megüzente, vagy valamilyen módon az egyetemisták tudomására hozta, hogy a rendőrség nem fog erőszakosan fellépni a tüntetőkkel szemben.³³

23-án este az első lövöldözések hírére elővették a féltve őrzött M-tervet, ami lényegében az előírt létszám és felszerelés hiánya miatt használhatatlan volt. Amikor fegyvert, segítséget és utasítást kért a belügyminisztertől, Piros Lászlótól, aki dührohamot kapott, majd a következőt mondta: „*Cselekedjen a legjobb belátása szerint! Időnként jelentsen!*”³⁴

24-én nagy létszámú, tízezer fő körüli tömeg gyűlt össze a főkapitányság Deák téri épülete előtt. A nagy részük fegyverrel rendelkezett. A tüntetők a szabadságharcosok szabadon engedését követelték. Kopácsi Sándor egyenruhában ment a tüntetők közé és egy székre állva röviden beszélt hozzájuk. Lehetővé tette, hogy a tüntetők egy csoportja megnézzék a főkapitányság fogdáját. Meggyőződhetek arról, hogy ott nincs forradalmár. Amikor távoztak a „*Vesszen Piros, éljen Kopácsi!*” kiáltás töltötte be a teret.³⁵

³⁰ Kopácsi Sándor: im: 98. o.

³¹ A Szovjetunió Állambiztonsági Bizottsága (Комитет государственной безопасности)

³² Kopácsi Sándor: Jól tettem, amit tettem – Ötvenhat arcai (otvenhatarcai.pestisracok.hu)

³³ Sas Ferenc: A 125 éves fővárosi rendőrség története 2006. (www.limarnet.com/web)

³⁴ Kopácsi Sándor: im. 114. o.

³⁵ Az eseményekről – természetesen – Kopácsi Sándor is beszámol a már sokszor idézett könyvében. (Életfogytiglan 132.o.) Emellett a budapesti főkapitányság akkori beosztott tisztje, Székely János, aki a forradalom napjaiban a Bűnüldözési Osztály vezetője volt,

Az ekkor már leváltott Piros László, amikor tudomást szerzett a történetről, kikapcsoltatta a főkapitányságot és a Belügyminisztériumot összekötő telefonvonalakat. Kopácsi szavai szerint: *„Az a tény, hogy tárgyalásokat kezdtem a tömeggel, elég volt a BM vezetői szemében, hogy törvényen kívül helyezzenek.”*³⁶

25-én délután, telefonon megállapodott a forradalmárok néhány vezetőjével, hogy másnap tárgyaló asztalhoz ülnek a főkapitányság épületében. A tárgyalásokhoz megkapta a katonai bizottság jóváhagyását. E testület részéről Váradi és Kovács vezérőrnagyok, míg a felkelők részéről a Pongrátz testvérek – akik a Corvin közben harcoltak – valamint Angyal István, a Tüzoltó utcai csoport parancsnoka vettek részt. Megállapodásuk lényege az volt, hogy a felkelő csoportok és rendőrök nem lépnek fel egymás ellen, valamint együttműködnek a rend helyreállításában. Később ez a gondolat a Nemzetőrség felállításával megvalósult.

27-én az új belügyminiszter, Münnich Ferenc a Nagy Imre kormány tagja, visszakapcsoltatta a telefonvonalakat. Az új miniszter személyével kapcsolatban fontos adalékokat tudhatunk meg Kádár János későbbi, 1958. július 25-i mondataiból.

„A Nagy Imre ügyről magáról olyan belső titkokat is szeretnék elmondani, amiket én velem közöltek az illetékes elvtársak. A vádlottak viselkedéséről; mert azért az érdekes kérdés az elvtársak számára. Az történt, hogy volt a vádlottak között egy bizonyos személy, az a Szilágyi nevű ember, aki végig következetesen azt a vonalat vitte, hogy ha még egyszer olyan helyzetben lenne, újra ugyanazt tenné. Tehát itt nem csak arról van szó, hogy nem érzi magát bűnösnek, hanem egyszerűen és eltökélten mondja, hogyha még egyszer ugyanaz lenne, ugyanazt tenné. Szilágyiról elég sokan nem tudják, hogy kicsoda, micsoda, de ez az ember annak idején fontos szerepet játszott az ellenforradalmi felkelésben, mert ő foglalkozott rendőri, katonai ügyekkel, mégpedig nem október 23-án, hanem már jóval korábban. Annak idején, valamikor október 24-én vagy mikor Nagy Imre ki

---

megerősíti a történetet. (Székely János: Kopácsi, a főkapitány /Rendészeti szemle 2008/12 103.o./)

³⁶ Kopácsi Sándor: im: 133. o.

akarta erőszakolni, hogy ez legyen a belügyminiszter, amikor már Piros nem volt tartható. Akkor azt találtuk ki, hogy Münnich elvtársat ajánlottuk, mert politikailag támadhatatlan volt. Nagy Imre nem is tudott mit csinálni ez ellen, de ha nincs véletlenül ilyen jelöltünk, hogy partizán, meg régi elvtárs, meg ne rákosista, stb. akkor valószínűleg keresztül erőszakolta volna Szilágyit.”³⁷

Ezen a napon a Szakszervezetek Országos Tanácsa által szervezett megbeszélésen határozták el, hogy az 1848-as Nemzetőrség mintájára a BM Budapesti Főosztály, vagyis a főkapitányság bázisán egy új szervezetet, rendőri segéderőt hoznak létre.

28-án hangzott el a rádióban Budapest rendőrkapitányának a Nemzetőrség szervezésére vonatkozó felhívása: „A Minisztertanács elnökének nyilatkozata alapján a budapesti rendőrség megkezdte a Nemzetőrség szervezését. A rendőrség vezetője kéri a budapesti üzemek dolgozóit, hogy az üzemi tanácsok útján, minél nagyobb számban jelentkezzenek nemzetőri szolgálatba.”³⁸

Október 30-án a Parlamentbe hívták Kopácsit egy megbeszélésre, amelyen a Nemzetőrség ügye is szóba került. A megbeszélésen Kádár János közölte a főkapitánnyal, hogy a párt megújul MSZMP néven. A főkapitány az új párt hét fős Intéző Bizottságának tagja lett.

Az, hogy Kádár János vezető szerepet játszott a forradalom időszakában feltétlenül megérdemel néhány mondatot. Már 1956 nyarán, amikor indokolttá vált az MDP Politikai Bizottsága kibővítése, felmerült „ingatag” jellege – és ez a legenyhébb kifejezés a későbbi pártfőtítkárra. „Kádárt illetően Rákosi elvtárs mindenekelőtt azt emelte ki, hogy Kádár hosszú évek során ingatag embernek mutatkozott. Amikor a Horthy-időkből letartóztatásba került, kiadta a titkosrendőrségnek illegalitásbeli társait. A háború éveiben egyike volt azoknak, akik meghozták a Magyar Kommunista Párt

³⁷ Jegyzőkönyv a Központi Bizottság 1958. július 25-i üléséről (14.o.) www.eleveltar.hu

³⁸ Horváth Miklós: A nemzetőrség szervezése és felállítása 1956-ban (epa.oszk.hu)

felosztatásáról szóló provokációs határozatot. Kádár ezenkívül, meglehetősen dicstelen szerepet játszott a Rajk-perben, segített Farkas Mihálynak hamis nyomozati dokumentumok előállításában.”³⁹

Kopácsi visszaemlékezései szerint a tárgyalásokat követően Nagy Imre a következőket mondta a rendfenntartó erővel, tehát a Nemzetőrséggel kapcsolatosan: „*Nem kívánom önöket kinevezni. Nyerjék el maguk a demokratikusan megválasztott tanácsok és forradalmi bizottságok bizalmát...*”⁴⁰ A miniszterelnök döntése szerint a Forradalmi Karhatalmi Bizottság létrehozását el kellett halasztani. Ez azért fontos, mert később ez a szervezet választotta meg – legálisan vagy nem – a Nemzetőrség parancsnokát és helyettesét.

November 3-án a Forradalmi Karhatalmi Bizottság megszavazta, hogy Király Béla legyen a Nemzetőrség parancsnoka, Kopácsi Sándor a helyettese. Sem a miniszterelnök, sem a Minisztertanács kinevezését nem kapták meg. Véleményem és jog szerint nem voltak a Nemzetőrség vezetői. Álláspontomat megerősíti Drábik János és az általa idézett Bokor Imre is.⁴¹ Kiss István⁴² rendőr alezredes – aki Kopácsi helyetteseként a budapesti rendőrség irányításában és a Nemzetőrség megszervezésében is fontos szerepet játszott – visszaemlékezése szerint a parancsnokot és helyettesét nem a nemzetőr szervezetek, hanem odarendelt személyek szűk csoportja választotta meg.

Nem akarom elvitatni Kopácsi Sándor szerepét a Nemzetőrség felállításában, szervezésében. Tény, hogy az aláírásával 18362 nemzetőr igazolványt osztottak ki, valamint ténylegesen megkezdődött a nemzetőrök szolgálatellátása. Ezt a folyamatot Budapest november 4-i szovjet megszállása szakította meg. A rendőrség készletéből több mint húszezer fegyvert osztottak ki a nemzetőrök részére.

---

³⁹ B. Andropov távirata 1956. április 29. (Jelcin-dosszié, Századvég Kiadó – 56-os Intézet Budapest 1993. 22.o.)

⁴⁰ Kopácsi Sándor: im: 146. o.

⁴¹ Drábik János: A magyarok harmadik útja (mek.oszk.hu)

⁴² Kiss István alezredes – mivel Kopácsi Sándor tényleges beosztása a BM Budapesti Főosztály vezetője volt - a főosztály-vezető helyetteseként irányította a Budapesti Rendőr-főkapitányságot.

November 3-án sem a belügyminisztert, sem Kádár Jánost nem lehetett elérni. Később tudta meg mindenki, hogy miért. November 4-én Nagy Imre utolsó rádióbeszéde előtt érkezett a hír, miszerint „*Kádár Münnichhel együtt ellenkormányt alakított és a szovjet csapatok fedezete alatt érkeznek az országba.*”⁴³

Andropov nagykövet 1956. november 2-i táviratában beszámolt arról, hogy Nagy Imre tudni akarta, hol van Kádár és Münnich. „*A beszélgetés végén Nagy ingerült hangon arra kért, adjak magyarázatot Kádár és Münnich eltűnésére.*”⁴⁴

Kopácsi Sándort november 5-én Szerov tábornok letartóztatta, felemlgetve az október 23-i tiszteletlen szavait: „*Budapest legmagasabb fáján fogsz lógni!*”⁴⁵

Mintegy kiegészítve az előző mondatot: „*Foglyul ejtették Kopácsit, a lázadás egyik vezetőjét, aki azt vallotta, hogy ő volt az ország forradalmi bizottságának helyettes elnöke, és hogy Budapesten állítólag húsz parancsnokságot hoztak létre a lázadás irányítására.*”⁴⁶

A forradalom után

Elsőként néhány rendészettörténeti szempontból fontos eseményt vázlok, amelyek közvetlenül a forradalom után, nyilvánvalóan az események hatására következtek be:

- 1956. november 7-én jelent meg az Országos Rendőrkapitányság vezetőjének – aki az 1953-as megalakuláskor Pöcze Tibor volt – 1. számú napiparancsa⁴⁷, amely elrendelte az Országos Rendőrkapitányság Karhatalmi Ezred felállítását. Első parancsnoka Falus

---

⁴³ Kopácsi Sándor: im: 178. o.

⁴⁴ Andropov jelentése, Budapest, 1956. november 2. (Jelcin-dosszié, Századvég Kiadó – 56-os Intézet Budapest 1993. 82.o.)

⁴⁵ Kopácsi Sándor: im: 195. o.

⁴⁶ Zsukov jelentése a Magyarországi helyzetről 1956. november 6. 21 óra (Jelcin-dosszié, Századvég Kiadó – 56-os Intézet Budapest 1993. 99.o.)

⁴⁷ www.eleveltar.hu, Letöltés: 2018. január 24.

György rendőr alezredes volt. Az ezred fő feladatai: az Országgház és a munkás-paraszt forradalmi kormány munkájának biztosítása; valamennyi nagykövetség őrzése; a rendőrségi objektumok őrzése; a budapesti járőrszolgálatok biztosítása; nyomozókból és közrendvédelmi rendőrökből gyorsan mozgó alakulatok létrehozása.

- Az Országos Rendőrkapitányság vezetőjének 1956. november 20-án kiadott 17. számú parancsa a Vasútbiztosító Zászlóalj felállításáról. Ennek első parancsnoka Beszédes Antal rendőr ezredes volt. A zászlóalj fő feladata a Budapestről kiinduló fontos vasútvonalak harminc kilométeres sugárban történő biztosítása volt a vasút dolgozóival közösen.⁴⁸
- A belügyminiszter és a legfőbb ügyész – 1956. december 17-én kiadott – 6. számú közös utasítása a törvényellenesen kiszabadított elítéltek elfogása és a börtönbe való visszazállítása tárgyában.⁴⁹

A főkapitány nem írt arról, hogy a vizsgálati fogság ideje alatt megkínózták. A vele készült interjúkban sem olvastam erről. Azt viszont többször említette, hogy egyszer eljátszották – elhitették vele – hogy kivégzik.⁵⁰ Ez hosszú időn át visszatérő rémálma lett.

Az első tervek szerint a Maléter-Kopácsi per lefolytatása külön történt volna. Később a két tiszt ügyét egyesítették a Nagy Imre és társai ügygel. Nem kétséges, hogy egy különálló perben halálos ítélet született volna.

„Maléter Pált a szovjet hatóságok a november 3-án történt letartóztatását követően 1957. január 24-én adták át a Belügyminisztérium illetékes szerveinek. A szovjet hatóságok a törvénytelenül lefolytatott vizsgálat végén, a Maléter Pál árulása címmel elkészül anyagban már leverik a Maléter elpusztításához vezető út cövekeit. A Politikai Nyomozó Főosztály Vizsgálati Osztálya a szovjet fogság idején felvett jegyzőkönyvek, valamint a

---

⁴⁸ www.eleveltar.hu, Letöltés: 2018. február 12.

⁴⁹ www.eleveltar.hu, Letöltés: 2018. február 12.

Az utasításoknak a jogalkotás keretei közt ez időszakban elfoglalt helye kapcsán lásd részletesebben: Szilvássy György Péter: A jogalkotásra vonatkozó magyar jogi szabályozás történeti áttekintése. /Pro Publico Bono Online, 2011. 1. szám, 6-10. o./

⁵⁰ Kopácsi Sándor: im: 210. o.

legfelsőbb vezetés instrukcióinak figyelembe vételével kezdte meg a vizsgálatot Maléter Pál és hat társa – köztük Kopácsi Sándor rendőr ezredes, a BM Budapesti Főosztályának vezetője – ellen.”⁵¹

„A fent nevezett letartóztatottak vizsgálata során megállapítást nyert – olvasható a vizsgálati tervben – hogy cselekményük okozta a kormány jobbra tolódását, a fasizmus kezdeti fokon történő kialakulását hazánkban s jelentős mértékben elősegítették azokat a terrorcselekményeket, gyilkosságokat, fosztogatásokat, törvénytelen letartóztatásokat, amelyeket Budapesten és néhány nagy vidéki városban különösen az 1956. október 30-ával kezdődő periódusban történtek.”⁵²

„A Maléter Pál és társai elleni pert a fentiekben megjelölt formában nem folytatták le. A letartóztatottak közül Maléter és Kopácsi ügyét a Nagy Imréék peréhez csatolták.”⁵³

Az eljárásban kijelölt védője dr. Vadas György közölte Kopácsi feleségével, hogy férje egy áruló. Rendkívül „tisztességes” módon, kétezer forintért lemondott a védelemről. Ezután dr. Bajor László látta el Kopácsi Sándor védelmét. A vizsgálat során belátták, ha a főkapitány mindent beismer és elismeri a bűnösségét, akkor életben maradhat. Ezt a magatartást alátámasztják a per során elmondott utolsó szavai is.⁵⁴

---

⁵¹ Horváth Miklós: Kádár János és a hatalom ára (1956-1958) /Segédanyag a Magyarország XX. századi története az új külföldi és hazai kutatások, valamint a szakmunkák tükrében című pedagógus-továbbképzéshez 20. o./ Közép – és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, 2016.

⁵² MOL, Nagy Imre és társai per – XX-5-h. Vizsgálati iratok, 2. doboz, 6.kötet, 71-80. o. (Idézi: Horváth Miklós: Kádár János és a hatalom ára (1956-1958) /Segédanyag a Magyarország XX. századi története az új külföldi és hazai kutatások, valamint a szakmunkák tükrében című pedagógus-továbbképzéshez 20. o./ Közép – és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, 2016.

⁵³ Horváth Miklós: Kádár János és a hatalom ára (1956-1958) /Segédanyag a Magyarország XX. századi története az új külföldi és hazai kutatások, valamint a szakmunkák tükrében című pedagógus-továbbképzéshez 20. o./ Közép – és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány, 2016.

⁵⁴ www.youtube.com

Az ítélet szerint: „Az igazságügyi hatóságok befejezték az eljárást ama személyek vezető csoportja ügyében, akik 1956. október 23-án, az imperialisták aktív közreműködésével, ellenforradalmi fegyveres felkelést robbantottak ki a Magyar Népköztársaság törvényes rendje megdöntésére.

A Magyar Népköztársaság legfőbb ügyésze vádiratában Nagy Imrét és bűntársait: Donáth Ferencet, Gimes Miklóst, Tildy Zoltánt, Maléter Pált, Kopácsi Sándort, Szilágyi Józsefet⁵⁵, Jánosi Ferencet, Vásárhelyi Miklóst a magyar népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés büntetével, ezenkívül Nagy Imrét hazaárulás, Kopácsi Sándort és Maléter Pált katonai zendülés büntetével vádolta meg.”

Az ítélet indokolásának Kopácsi Sándorra vonatkozó része szerint: „Kopácsi Sándor esküjét megszegve, főkapitányi beosztásával visszaélve, s alárendeltjeit megtévesztve, az illegális központ által kidolgozott feladatokat hajtott végre. A felkelő, népi demokrácia-ellenes erők felfegyverzése, s ugyanakkor a szocializmushoz hű fegyveres erők bomlasztása érdekében a kerületi kapitányságoknak parancsot adott arra, hogy a lázadókkal szemben ne fejtessenek ki ellenállást, ellenkezőleg: adják át nekik fegyvereiket s a rendőrségi épületeket. Ily módon Kopácsi a rendőrség készleteiből a zendülők részére több mint 20000 darab lőfegyvert osztatott ki.⁵⁶ Ezért Nagy Imrét halálra, Donáth Ferencet 12 év börtönre, Gimes Miklóst halálra, Tildy Zoltánt 6 évi börtönre, Maléter Pált halálra, Kopácsi Sándort életfogytiglani börtönre, dr. Szilágyi Józsefet halálra, Jánosi Ferencet 8 évi börtönre, Vásárhelyi Miklóst 5 évi börtönre ítélte.”

Az ítéletnek rendhagyó módon volt egy fontos előzménye:

„Biszku elvtárs közlése szerint ebben az ügyben az ellenforradalmi lázadás 74 aktív résztvevőjét tartóztatták le. Közülük 11 személyt különítettek el, mint az összeesküvők vezető magját. Ezek: Nagy Imre, Losonczy Géza, Donáth Ferenc, Gimes Miklós, Maléter Pál, Kopácsi Sándor, Tildy Zoltán, Jánosi Ferenc, Vásárhelyi Miklós, Szilágyi József, továbbá Király Béla, aki

---

⁵⁵ Szilágyi József ügyét elkülönítették és Vida Ferenc tanácsa, egyszemélyes perben, április 22-én halálra ítélte. Az ítéletet két nappal később végrehajtották.

⁵⁶ Mint korábban említettem, ez volt a nemzetőrök részére átadott készlet.

nyugatra szökött, s aki ezért csak távollétében vonható felelősségre. A Politikai Bizottság úgy határozott, hogy a csoport ellen ez év szeptemberének végén zárt tárgyaláson kell az eljárást lefolytatni. A Politikai Bizottság utasította a belügyminisztert, hogy a Nagy Imre és csoportja ügyében elkészítendő vádindítványban 3 fő vádpontot emeljenek ki. Ezek: a hatalom erőszakos megragadása, a népi demokratikus rend megdöntésére irányuló összeesküvés szervezése és az imperialistákkal való szövetkezés. A BM-nek komoly bizonyítékok állnak rendelkezésére, amelyek alapján a fenti vádat lehet emelni Nagy és társai ellen. Biszku elvtárs közlése szerint az MSZMP KB Politikai Bizottsága jóváhagyta a vádindítvány tervezetét, amelyet Kádár elvtárs korábban már megküldött Moszkvába. A Politikai Bizottság megbízta a BM-et, hogy készítse el a vádindítványt, amelynek alapján az ügyészség majd rövid vádiratot állít össze. A Politikai Bizottság nem hozott határozatot a Nagy Imrére és csoportjára kiszabandó büntetések mértékéről, de e kérdés megvitatása során olyan vélemények hangzottak el, hogy a vádlottak között differenciálni kell, s bűnösségük fokának megfelelően a legsúlyosabb büntetést kell kiszabni Nagy Imrére, Losonczyra, Donáthra, Gimesre, Maléterre, Szilágyira és Király Bélára. A többi vádlott esetében enyhébb büntetéseket lehet alkalmazni, attól függően, hogy milyen vádak vannak ellenük, s milyen a magatartásuk a vizsgálat és a per folyamán.”⁵⁷

Természetesen az ítélet kihirdetése és végrehajtása után felmerült, hogy Kopácsi Sándor hogyan úszhatta meg a halálbüntetést.

Kádár Jánostól ezt is megtudhatjuk: „A többiek viselkedése egészen más volt és érdemes szót ejteni Kopácsiról, mert elég sok ember van, aki nem érti, hogy hogy lehet, hogy ilyen dolgok voltak korábban és őt csak életfogytiglani fegyházra ítélték. Ennek magyarázat az, hogy az igazságügyi szervek mindent mérlegeltek, ami mérlegelni kellett, tehát mit csináltak annak idején, aztán milyen szándékok vezették, aztán mit csinált azután és ez az egész mérlegelés adta azután az ítélet alapját. Habár Kopácsi nagyon

---

⁵⁷ Andropov, Rudenko és Ivasutin feljegyzése az SZKP KB részére a Biszku Bélával folytatott megbeszélésről, 1957. augusztus 26. (Jelcin-dosszié, Századvég Kiadó – 56-os Intézet Budapest 1993. 199.o.)

súlyos dolgokat csinált már 23-a előtt, de mégis tény az, hogy ebben a társaságban – meg kell mondani – hogy Kopácsi egy primitív és fiatal ember volt. Ezek tényleg az ujjuk köré csavarták és az orránál fogva vezethették, ami mondjuk – akkor nyert bizonyítást, amikor az események menete megfordult és ez az ember azon medítált, hogy mit csináljon a továbbiakban. És akkor látszott rajta a megbánás is, a félelem is és a segítőszándék is. A vizsgáló szerveknek nagyon sokat segített ez is meg mások is. Végül hát ezzel mérlegelték.”⁵⁸

Vida Ferenc „vérbíró”, a Nagy Imre per bírása 1989-ben nyilatkozott az ARD 1 televíziónak. A riporter kérdésére, hogy miért nem végezték ki Kopácsi Sándort, azt válaszolta: *„Kopácsi elvtárs kék ÁVO-s volt és a mi kutyánk kölyke, és ezért nem lehetett őt kivégezni. A mi kutyánk kölykei – és mások is – kegyelmet kaptak. Kopácsi még Kanadába is kimehetett.”⁵⁹*

Kopácsi Sándor 1963. március 25-én általános amnesztia keretében szabadult. A Budapesti Telefongyárban vasesztergályosként, majd Solymáron műszaki tisztviselőként dolgozott. Befejezte, befejezhetette jogi tanulmányait 1969-ben, de nem kapott, nem kaphatott a végzettségének megfelelő munkát.⁶⁰

1970-ben kivándorlási kérelmet nyújtott be. Már másnap elbocsátották. 1975-ben kapta meg feleségével a lehetőséget a kivándorlásra, tehát nem disszidált mint az több helyen olvasható. Kanadában telepedtek le. Torontóban fizikai munkásként dolgozott 1987-ig. 1989. július 6-i rehabilitálását követően hazatelepült.

A főkapitány Kanadába távozásának, pontosabban a kitelepülése engedélyezésének a körülményeiről egy érdekes információ: *„Majd patetikus hangon elmondta: életében soha nem bánta meg döntéseit, talán csak egyetlen esetben. Mégpedig akkor, amikor egyik bizalmasa, Sándor József rábeszélésére hozzájárult, hogy Kopácsi Sándor, az 1956-os események*

---

⁵⁸ Jegyzőkönyv a Központi Bizottság 1958. július 25-i üléséről (15.o.) www.eleveltar.hu

⁵⁹ Lakatos Pál: Akik megúszták 1956-ot www.lakatospal.hu

⁶⁰ A Legfelsőbb Bíróságon olvasott indoklás szerint: „Tekintettel arra, hogy az ítélet életfogytiglani börtönbüntetésre szól, az érdekelt soha nem nyerheti vissza állampolgári jogainak gyakorlását és a bünyügyi nyilvántartásból sem törölhető a büntetett előéletű megjegyzés.” (Kopácsi Sándor: im: 9. o.)

egyik vezéralakja Nyugatra távozhasson. ... A Kopácsi tollából a napokban megjelent könyv legnagyobb baja, hogy ami abban le van írva, az mind igaz. Márpedig az ilyen zűrös események kapcsán a politika számára nem létezik nagyobb csapás, mint amikor feltárják a ténylegesen történeteket.”⁶¹

Az MSZMP Politika Intéző Bizottság 1989. augusztus 15-én tartott ülésén született döntés hazatelepüléséről. „A Politikai Intéző Bizottság elvben támogatja Kopácsi Sándor hazatelepülési szándékát. Megbízta Grósz Károly elvtársat, hogy az ügygel foglalkozzon.”⁶²

Visszakapta rendfokozatát, 1990-ben nyugállományú rendőr vezérőrnaggyá, 1994-ben altábornaggyá léptették elő.

1990-92 között a Történelmi Igazságtétel Bizottság Katonai Szekciójának alelnöke.

1991 és 1997 között az Önvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége, illetve az Országos Polgárőr Szövetség alapító elnöke.

Egészségi állapota miatt 2000-ben visszaköltözött Torontóba. 2001. március 2-án hunyt el.

Összefoglalásként

Nem vitatható el Kopácsi Sándortól, hogy a forradalom idején Budapest rendőrfőkapitánya volt, még ha az intézményt nem is így hívták.

Nem vitatható el az sem, hogy a Nemzetőrség megszervezéséért és működéséért mindent megtett. Ténylegesen viszont nem lehetett a Nemzetőrség parancsnokhelyettese.

Ellenben bizonyossá vált a számomra, és remélem az olvasó számára is sikerült világossá tenni, hogy Kopácsi Sándor tisztességes emberként szolgált a főváros főkapitányaként. Elnyerte a kollégái és a forradalmárok bizalmát, kommunista előélete és pályafutása ellenére is megőrizte tisztességét. Zárásként két bizonyíték ezen állításom alátámasztására:

---

⁶¹ Kádár János 1984 őszén elmondott szavait Horn Gyula idézi – Horn Gyula: Cölöpök (Zenit Kiadó Budapest 1991.) 19. o.

⁶² Jegyzőkönyv az MSZMP Politikai Intéző Bizottság 1989.08.15-én tartott üléséről. 9.o. www.eleveltar.hu, Letöltés: 2018. január 24.

Az első: „A forradalom leverését követően a rendőrséget illetően általános volt a vélemény, hogy a testület tagjai kevés kivétellel nem állták meg a helyüket, a rendőrség vezetői nem adtak kellő irányítást akkor, amikor arra a legnagyobb szükség lett volna. A rendőrség állományát Münnich Ferenc, a fegyveres erők minisztere három csoportba sorolta: szétszóródott egységek, passzív magatartásúak és a felkelőket támogatók (utóbbihoz tartoztak Kopácsi Sándor és társai).”⁶³

A második: a „szürke rendőrség” szerepe a forradalom és szabadságharc idején.

Mint ezt a forradalom és a szabadságharc előzményeiről írt fejezetben jeleztem, a „szürke rendőrség” a rendszer elhanyagolt erőszakszervezete volt. A „szürke rendőrség” feladatát szinte csak a forgalomirányítás adta, illetve vidéken segéderőként funkcionált a belső karhatalom mellett. Épp ezért okozhatott meglepetést október 23-án délután a budapesti rendőrfőkapitány, Kopácsi Sándor számára, hogy a belügyminiszter a szovjet tanácsadók jelenlétében a „szürke rendőrség”-re kívánta bízni a tüntetés biztosítását. Kopácsi ezt a megbízást mereven visszautasította nem utolsó sorban azzal érvelve, hogy a rendőrségnek nincsenek tömegoszlató eszközei.

Kopácsi Sándort a forradalom és szabadságharc idején a dogmatikus baloldal árulónak tartotta, amit a megtorlás időszakában az ellene hozott ítélet is igazolt.

Országos viszonylatban október 23-a és november 4-e között a „szürke rendőrség semlegesen viselkedett, egyedül Ráckeven lőttek sortűzet az őrök előtt tüntető tömegre.”⁶⁴

---

⁶³ Baráth Magdolna: A belügyminisztérium átszervezése 1965 után (www.rubicon.hu), Letöltés: 2018. január 23.

⁶⁴ M. Kiss Sándor: A politika és az erőszakszervezetek viszonya Magyarországon 1956. október 23 - november 4. között./ A sortűzek funkciója a forradalom és a szabadságharc időszakában /Habilitációs tételek 2003.